

SPIS TREŚCI

1. DEFINICJE/SŁOWNIK ALERGI	1
AGNIESZKA LIPIEC	
2. EPIDEMIOLOGIA CHOROÓB ALERGICZNYCH	11
BOLESŁAW SAMOLIŃSKI, FILIP RACIBORSKI	
2.1. Wprowadzenie	12
2.2. Badania polskie	14
2.3. Epidemiologia Chorób Alergicznych w Polsce (ECAP)	16
2.4. Epidemiologia nieżytów nosa (NN) i alergicznych nieżytów nosa (ANN)	19
3. WIELOCHOROBOWOŚĆ CHOROÓB ALERGICZNYCH	29
BOLESŁAW SAMOLIŃSKI, FILIP RACIBORSKI	
4. PATOMECHANIZM CHOROÓB ALERGICZNYCH GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH	41
ANDRZEJ NAMYSŁOWSKI, BOLESŁAW SAMOLIŃSKI	
4.1. Immunologiczne podłoże chorób alergicznych (<i>Andrzej Namysłowski</i>)	41
4.2. Fizjologia i patologia błony śluzowej nosa oraz patomechanizm alergii górnych dróg oddechowych (<i>Bolesław Samoliński</i>)	44
4.2.1. Anatomia i fizjologia nosa	45
4.2.2. Patogeneza ANN	53
4.2.3. Reakcja alergiczna w błonie śluzowej nosa – podsumowanie	59
4.2.4. Wykorzystanie elementów reakcji alergicznej w diagnostyce ANN	60
5. ALERGENY ODPOWIEDZIALNE ZA ALERGICZNY NIEŻYT NOSA	63
AGNIESZKA LIPIEC, PIOTR RAPIEJKO	
5.1. Pyłek roślin	64
5.1.1. Pyłek drzew	65
5.1.2. Pyłek traw	71
5.1.3. Pyłek roślin złożonych (chwasty)	72

5.2.	Grzyby pleśniowe	76
5.3.	Roztocze kurzu domowego	78
5.4.	Zwierzęta domowe. Kot i pies	83
6.	UDZIAŁ CZYNNIKÓW ŚRODOWISKOWYCH W ROZWOJU CHOROÓB ALERGICZNYCH/ALERGICZNEGO NIEŻYTU NOSA	91
	BARBARA PIEKARSKA, ANETA TOMASZEWSKA, ARTUR WALKIEWICZ	
6.1.	Zanieczyszczenie powietrza a choroby alergiczne	92
6.1.1.	Ozon troposferyczny (O ₃)	95
6.1.2.	Tlenki azotu (NO _x)	97
6.1.3.	Dwutlenek siarki (SO ₂)	100
6.1.4.	Spaliny silników Diesla	101
6.1.5.	Pyłowe zanieczyszczenia powietrza	103
6.2.	Rodzinne występowanie alergii i wczesne dzieciństwo	106
6.3.	Znaczenie miejsca zamieszkania	108
6.4.	Czynniki wewnątrz mieszkaniowe	110
7.	KLASYFIKACJA NIEŻYTÓW NOSA	115
	BOLESŁAW SAMOLIŃSKI	
7.1.	Definicja	116
7.2.	Podział nieżytów nosa	116
7.2.1.	Klasyfikacja nieżytu nosa według Zeigera	120
7.2.2.	Podział alergicznych nieżytów nosa według ARIA	125
7.2.3.	Podział ANN według uczulającego alergenu	126
7.3.	Uwagi końcowe	128
8.	DIAGNOSTYKA RÓŻNICOWA CHOROÓB ALERGICZNYCH	131
	OKSANA WOJAS, BOLESŁAW SAMOLIŃSKI, ANDRZEJ NAMYSŁOWSKI, EMILIA MAJSIAK	
8.1.	Wywiad kliniczny (<i>Oksana Wojas</i>)	131
8.1.1.	Diagnostyka różnicowa oparta na symptomatologii	133
8.1.2.	Szczególne aspekty wywiadu	137
8.1.3.	Uwagi końcowe	139
8.2.	Badanie przedmiotowe (<i>Oksana Wojas</i>)	140
8.2.1.	Rynoskopia przednia (wziernikowanie nosa)	141
8.2.2.	Rynoskopia tylna	141
8.2.3.	Badanie endoskopowe	142
8.2.4.	Objawy alergicznego nieżytu nosa	142

8.3.	Wykorzystanie narzędzi ankietowych w diagnostyce ANN (<i>Oksana Wojas</i>)	145
8.4.	Testy skórne (<i>Oksana Wojas</i>)	146
8.4.1.	Punktowe testy skórne (PTS)	146
8.4.2.	Testy natywne (<i>prick-by-prick</i>)	148
8.4.3.	Testy śródskórne	149
8.4.4.	Testy płatkowe	149
8.4.5.	Uwagi końcowe	149
8.5.	Cytologiczna diagnostyka błony śluzowej jamy nosa (<i>Bolesław Samoliński</i>)	150
8.5.1.	Cytologia błony śluzowej w reakcji alergicznej	150
8.5.2.	Histologiczne podstawy cytodiagnostyki	151
8.5.3.	Cytologia w diagnostyce różnicowej i terapii	152
8.5.4.	Cytologiczna klasyfikacja NN	154
8.5.5.	Technika wykonywania badania cytologicznego	156
8.5.6.	Uwagi końcowe	156
8.6.	Całkowite i swoiste IgE (<i>Andrzej Namysłowski</i>)	157
8.7.	Metody immunoenzymatyczne stosowane w oznaczeniach <i>in vitro</i> stężenia sIgE w próbkach krwi obwodowej (<i>Andrzej Namysłowski</i>)	158
8.8.	Test aktywacji bazofilów (<i>Andrzej Namysłowski</i>)	161
8.9.	Molekularna diagnostyka alergii (<i>Emilia Majsiak</i>)	162
8.9.1.	Precyzyjna diagnostyka molekularna alergii	163
8.9.2.	Źródła alergenów a alergeny	167
8.9.3.	Podział molekuł alergenowych	184
8.9.4.	Homologi a reakcje krzyżowe	187
9.	DONOSOWE PRÓBY PROWOKACYJNE	193
	EDYTA KRZYCH-FALTA	
9.1.	Donosowa próba prowokacyjna – definicja, przygotowanie do badania, wskazania, przeciwwskazania oraz powikłania fazy wczesnej i późnej reakcji alergicznej	194
9.2.	Subiektywne i obiektywne techniki badania drożności nosa wykorzystywane w donosowej próbie prowokacyjnej z alergenem	202
9.2.1.	Główne obiektywne techniki badania drożności nosa, stosowane w DPPA	202
9.2.2.	Pozostałe techniki	207
9.2.3.	Uwagi końcowe	208

10. TELEMEDYCYNĄ I TELEDIAGNOSTYKA	213
BOLESŁAW SAMOLIŃSKI, FILIP RACIBORSKI	
10.1. Sztuczna inteligencja	214
10.2. Aplikacje	216
10.2.1. e-Allergy – algorytm do wczesnej przedmedycznej diagnostyki chorób alergicznyc	217
10.2.2. MASK-air	218
10.3. Teleporady – za i przeciw	220
11. ALGORYTMY DIAGNOSTYKI ANN	223
BOLESŁAW SAMOLIŃSKI	
SKOROWIDZ	235